

Toimialojen vastineet arviointikertomuksen 2024 huomioihin ja suosituksiin

Yhdyskuntatoimi / Yhdyskuntavaliokunta

Talouden tavoitteiden toteutumisen arviointi (Arviointikertomuksen luku 4)

Yhdyskuntatoimen toimialalla toimintakate toteutui talousarviota 0,84 milj. euroa parempana.

Vastine: Toimintamenojen toteumaprosentti oli 88,7 %. Toimialan toiminta onnistuttiin toteuttamaan pitkälti KV:n hyväksymän budjetin puitteissa. Merkittävimmät alitukset olivat henkilöstömenojen sekä aineiden ja tarvikkeiden ostojen osalla. Henkilöstömenoja hillittiin tarkoituksellisesti pidättäytyen joistakin tehtävien täyttämistä vuoden aikana sekä henkilöstövaihdosten yhteydessä joidenkin tehtävien ollessa väliaikaisesti täyttämättä rekrytointiprosessin ajan. Aineiden ja tarvikkeiden toteumat alittivat määrärahavarausten lähinnä energian (sähkö ja lämmitys) sekä elintarvikkeiden ostojen osalla oli varauduttu vuoden 2023 kustannuskehityksen perusteella suurempaan nousuun, mitä todellisuudessa ilmeni. Lisäksi uuden hankintasopimuksen myötä saavutettiin merkittäviä säästöjä sopimuksen isompien hankintavolyymien johdosta. Sähkö- ja lämmitysenergian hintakehitys kääntyi laskevaksi verrattuna vuoden 2023 hintatasoon. Talousarviossa oli varauduttu edelleen nousevaan energiahintojen kehitykseen, ja näin ollen talousarvion mukaiset määrärahat alittuivat merkittävästi. Tilakeskus on parin viime vuoden ajan vastannut omana toimintana kaupungin kiinteistöhuollon ylläpitokorjausten sähkötöistä, ja tämäkin on osaltaan vaikuttanut käyttämättömän määrärahan osuuteen aikaansaatuina säästöinä. Oman toiminnan säästö on arvioitavissa olevan n. 100 000 euroa vuositasona. Kaupunginhallituksen asettamia talouden tasapainottamiseen tähtäviä toimenpiteitä on muutenkin edistetty ja toteutettu.

Merkittävimpien investointien määrärahan käyttö on alittunut merkittävästi lähes kaikkien kohdalla. Erityisesti määrärahan käyttö on alittunut Kasavuoren koulukeskuksen A-siiven korjauksen sekä pyöräilyväylä Baanan osalta.

Vastine: Investointiohjelmaa laadittaessa pyritään arvioimaan tulevan vuoden määrärahatarve kullekin investoinnille mahdollisimman oikean suuruiseksi sen hetkisen tiedon mukaan. On kuitenkin varsin tavallista, että pitkäkestoisten, usean vuoden mittaisten hankkeiden ollessa kyseessä, määrärahan käyttö vuositasona ei aina vastaa aiemmin arvioitua. Hankkeeseen saattaa kohdistua viivästyksiä lukuisista erisyistä, harvemmin tulee vastaan tilanteita, joissa hanketta päästään edistämään arvioitua nopeammin. Mikäli hankkeelle varattu vuosimääräraha ei näyttäisi riittävän, tulisi puuttuva määrärahaosuus erikseen anoa lisämäärärahana. On siis tarkoituksenmukaista, että määrärahassa on varauduttu hankkeen ripeään etenemiseen, kuitenkin ylibudjetointia välttäen.

Kauniaisten kaupunkistrategian 2023–2030 valtuustokauden tavoitteiden ja vuoden 2023 toimenpiteiden toteutumisen arviointi (Arviointikertomuksen luku 5 ja liite 1)

Kauniaisten kaupunkistrategia uudistui vuodesta 2023 alkaen. Tarkastusvaliokunta on aiempina vuosina suositellut arviointityössään, että vuositavoitteiden asettamiseen ja toteutumisen raportointiin panostettaisiin. Vuoden 2024 toimenpiteiden tuloksellisuuden arviointi oli jonkin verran helpompaa, koska kaupunki oli tarkentanut strategisten tavoitteiden toteutumisen raportointiaan tarkastusvaliokunnan esityksen mukaisesti. Tarkastusvaliokunta tunnisti edelleen, että kaikilta osin vuodelle 2024 päätetyt

toimenpiteet ja strategiakaudelle osoitetut mittarit eivät olleet linjassa. Tämän johdosta tarkastusvaliokunta toteaa, etteivät kaikki toiminnan tavoitteet toteutuneet.

2.2 Kasvutavoite 0,75 %/vuosi

Tarkastusvaliokunnan arvio: Kaavoitusohjelmaa on edistetty, mutta se ei näkynyt asukasluvun kasvussa. Mittarin toteuma vuonna 2024: Viimeisen kolmen vuoden aikana asukasmäärä on vähentynyt noin 150 asukkaalla. Väestön kasvutavoite ei ole toteutunut.

Vastine: Gresantie 1–5 asemakaava hyväksyttiin valtuustossa, mutta siitä valitettiin ja se ei saanut vielä lainvoimaa. Aiemmin hyväksytyjen asemakaavojen toteutusta haittasi voimakas valtakunnallinen asuntorakentamisen ja -kaupan matalasuhdanne, mistä syystä monet asuinrakennushankkeet eivät käynnistyneet.

2.4 Liikenneturvallisuuden tason parantaminen

Tarkastusvaliokunnan arvio: Päätettyjä toimenpiteitä liikenneturvallisuuden parantamiseksi on tehty vuonna 2024.

Mittarin toteuma vuonna 2024: Tavoitteena on 0 tieliikennekuolemaa, joka ei ole toteutunut.

Vastine: Kauniaisissa on tehty pitkäjänteistä liikenneturvallisuuden edistämisen työtä. Vuosittain julkaistaan liikenneturvallisuusraportti, jossa tarkastellaan onnettomuustilastoihin kirjatut tapahtumat ja pyritään analysoimaan niiden syyt sekä ehkäisemään toistuminen. Kehitys on pitkään ollut myönteinen ja kaikeksi onneksi tapahtumat ovat olleet yksittäisiä ja vahingot pääasiassa aineellisia. Vuonna 2024 tapahtui äärimmäisen valitettava ja traaginen alakoululaisen menehtyminen kotimatalla koulusta. Edellinen kuolemaan johtanut liikenneonnettomuus tapahtui Kauniaisissa vuonna 1997. Onnettomuudesta on laadittu raportti, joka on läpikäyty kaupungin henkilökunnan kesken, jotta vastaavaa ei enää koskaan tapahtuisi uudelleen. Valtakunnallinen tavoite, kenenkään ei pidä kuolla liikenteessä, on voimassa. Vastaavasti Kauniaisissa pidetään kiinni liikenneturvallisuuden edelleen parantamisen tavoitteesta. Valitettavasti valtakunnallinen trendi etenkin nuorten liikenneonnettomuuksien määrän kehityksessä on kääntynyt huonompaan suuntaan, vaikka pitkän aikavälin trendi on ollut laskeva.

2.5 Asuntokannan kehittäminen

Tarkastusvaliokunnan arvio: Asunto-ohjelman päivittäminen on kesken, joten asuntokannan kehittämistä ei ole vielä toteutettu.

Mittarin toteuma vuonna 2024: Uusia kerrostalokohteita ei valmistunut vuonna 2024, ainoastaan 5 pientaloa. Kolmen asuinhuoneen ja sitä suurempien perheasuntojen yhteenlasketun huoneistoalan osuus vähintään 50 % uusien asuntojen asuntokannasta ei ole toteutunut vuonna 2024.

Vastine: Asuinrakentamishankkeiden käynnistymistä haittasi voimakas valtakunnallinen asuntorakentamisen ja -kaupan matalasuhdanne. Kauniaisissa kuitenkin käynnistyi vuoden 2024 aikana kerrostalokohde osoitteessa Helsingintie 10. Tavoite perheasunnoista on otettu huomioon asemakaavoituksessa sitovissa kaavamääräyksissä.

Muu yhdyskuntatoimen toiminnan arviointi, yhteenveto raportista (Arviointikertomuksen luku 6)

Yhdyskuntatoimi edisti ilmastotyötä päästövähennysohjelmilla ja päivitti hiilineutraaliustavoitteen (2030) tiekarttaa. Ruoka- ja puhdistuspalvelut siirtyivät yhdyskuntatoimen vastuulle vuoden 2024 alusta. Paikkatietojärjestelmä siirrettiin SaaS-palvelualustalle, ja 3D-kaupunkimallin rakentaminen eteni. Rakennusvalvonnassa digitointia jatkettiin ja valmisteltiin LVI-arkiston digitointia vuosilta 1997–2016. Yhdyskuntatoimen toimialalla keskeiset haasteet liittyivät henkilöstöresurssien riittämättömyyteen. Henkilöstöresursseja sitoi niin ESKA-kaupunkiratahanke kuin erilaiset lausunto- ja selvityspyynnöt sekä kehitysprojektit. Vuoden 2023 arviointikertomuksen yhteydessä tarkastusvaliokunta suositteli

yhdyshenkilötoimeja tarkentamaan mittareita sekä toimenpiteiden seuranta ja raportointia. Yhdyshenkilötoimi pyrki osaltaan tarkentamaan suosituksia.

Sivistyksen ja hyvinvoinnin toimiala / Suomenkielinen kasvatus- ja koulutusvaliokunta

Suomenkielisen kasvatus- ja koulutusvaliokunnan vastineet, arviointikertomus vuodelta 2024

Vuoden 2024 arviointikertomuksessa tarkastusvaliokunta on ottanut arvioinnin kohteeksi sivistys- ja hyvinvointitoimen, painopistealueina varhaiskasvatus- ja opetuspalvelut, sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen.

Seuraavassa käsitellään vuoden 2024 arviointikertomuksen huomioita kasvatuksen ja koulutuksen tulosalueiden osalta ja vastataan tarkastusvaliokunnan esittämiin kysymyksiin.

Arviointikertomuksen koonti – Sivistystoimi 2024

Vuonna 2024 sivistystoimi keskittyi säästötoimiin, palveluiden ja henkilöstömitoitusten sopeuttamiseen väestökehityksen mukaisesti. Varhaiskasvatuksen palveluverkkoa tarkistettiin, esiopetus keskitettiin kaupungille ja yksityisen varhaiskasvatuksen ohjausprosesseja päivitettiin. Ulkomaalaistaustaisten lasten integraatiota tuettiin resurssien puitteissa.

Osallisuutta vahvistettiin vanhempien tilaisuuksilla sekä oppilas- ja opiskelijakyselyillä. Hyvinvointityötä tehtiin tiiviissä yhteistyössä kolmannen sektorin ja hyvinvointialueen kanssa.

Toimialalla tunnistettiin tarve selkeämmille tavoitteille, tavoitetasoille ja vastuiden määrittelylle. Tarkastusvaliokunnan aiempiin suosituksiin reagoitiin toimenpitein, mutta valiokunta korostaa edelleen suunnitelmallisuuden, vaikuttavuuden ja selkeän vastuunjaon merkitystä kaupungin hyvinvointityössä.

Strategiset tavoitteet, vastineet:

- **3.1 Kokonaisvaltainen hyvinvointi**

Tarkastusvaliokunnan arvio

Kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin tukemiseksi kaupungissa on toimenpiteeksi määritetty saavutettavat ja tasapuoliset palvelut. Tavoitteen toteutumiseksi on määritetty mittarit vain varhaiskasvatuspalveluihin osallistumiselle. Tavoitteen ja toimenpiteiden sekä kirjattujen toteutumista kuvaavien mittarien välinen yhteys on epäselvä. Kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin tukemiseksi on tehtävä muitakin toimenpiteitä kuin varhaiskasvatuksen osallistumisasteen kasvattamiseen kohdistetut toimenpiteet. (Ote arviointikertomuksesta, 2. 26)

Mittarin toteuma vuonna 2024

Kokonaisvaltaista hyvinvointia on aiemmin mitattu väestön sairastavuus indeksillä. Sairastavuusindeksiä ei enää seurata valtakunnallisesti, joten kaupungissa hyödynnetty mittari ei ole enää ajankohtainen. Korvaavaa mittaria ei ole asetettu.

- **3.3 Eheä oppimispolku tulevaisuuteen**

Tarkastusvaliokunnan arvio

Toimenpiteiksi eheän oppimispolun toteutumiseksi on määritetty Kasavuoren A-Siiven uudisrakennuksen hankesuunnitelman hyväksyntä kaupunginvaltuustossa (16.9.2024), yhdenvertaisten oppilaskohtaisten budjettien laskentamallin hyväksyntä kunnanvaltuustossa ja uuden suomenkielisen esiopetuksen/alakoulun hankesuunnitelman hyväksyminen. (Ote arviointikertomuksesta, s. 27)

Vastaus tarkastusvaliokunnan arvioon:

Kiitämme tarkastusvaliokuntaa arvioinnista ja huomiosta eheän oppimispolun edistämiseen liittyen.

Tarkastusvaliokunta toteaa, että *”Kauniaisten tulokset valtakunnallisissa arvioinneissa eivät ylittäneet kansallisia keskiarvoja (PISA 2022)”*. Vuoden 2022 PISA-tuloksissa Kasavuoren koulun tytöt kuitenkin ylittivät kansallisen keskiarvon sekä lukutaidossa että matematiikassa, joten mittari on tältä osin toteutunut. Poikien tulokset jäivät alle sekä koulun tyttöjen että kansallisen poikien keskiarvon, erityisesti lukutaidossa. Tulosten parantamiseksi koulu seuraa lukutaidon kehitystä systemaattisesti sukupuolittain eri luokka-asteilla ja tarjoaa kohdennettua tukea heti haasteiden ilmetessä, painottaen poikien osaamisen vahvistamista ja oppimiserojen kaventamista.

Tarkastusvaliokunta toteaa, että *”Pakollisten ylioppilaskokeiden tulosten keskiarvon toteutumista tavoitetasoon ei ole mahdollista arvioida, koska tulos oli laskettu eri parametrein kuin tavoitetaso.”* Kaupungin strategiassa lukioden pakollisten ylioppilaskokeiden keskiarvon tavoitteeksi on asetettu yli 4,5 asteikolla 1–5. Opetustoimen käytettävissä oleva tieto perustuu kuitenkin asteikkoon 0–7 (L=7, E=6, M=5, C=4, B=3, A=2, I=0) ja sisältää myös muut kuin pakolliset kokeet. Näin ollen tavoitteen skaala ei ole suoraan vertailukelpoinen saatavilla olevan tiedon kanssa. Jatkossa strategian mittareiden asettamisessa varmistetaan, että käytettävä skaala vastaa saatavilla olevaa tietoa ja tulokset voidaan raportoida vertailukelpoisesti.

Tarkastusvaliokunta toteaa, että *”Opetuksen vaikuttavuutta nuorisotyöttömyyden häviämiseksi ei toteutunut, koska Kauniaisten nuorisotyöttömyys oli vuonna 2024 7,2 %.”* Luku osoittaa, että nuorten työllistymisessä on edelleen haasteita. Espoo ja Kauniainen muodostavat yhteisen työllisyysalueen, jossa alle 30-vuotiaiden työttömyys nousi vuoden takaisesta 23,6 % (huhtikuu 2025). Myös muualla Uudellamaalla nuorten työttömyys on ollut kasvussa, mikä kuvastaa laajempaa alueellista kehitystä. Kuitenkin Espoo-Kauniainen työllisyysalueen aktivointiaste – eli työllisyys- ja aktivointipalvelujen piiriin kuuluvien työttömien osuus – oli huhtikuussa 2025 maan keskiarvoa korkeampi, mikä osoittaa aktiivisia toimenpiteitä nuorten työllistymisen tukemiseksi. Kauniainen tekee tiivistä yhteistyötä eri toimijoiden kanssa kehittääkseen entistä vaikuttavampia toimenpiteitä nuorten työllistymisen edistämiseksi.

Tarkastusvaliokunta toteaa, että *”S2 oppilaiden oppimistulokset kapenivat verrattuna S1 oppilaiden oppimistuloksiin. Ero oli 0,68 vuonna 2024, kun se oli 0,91 vuonna 2023.”* S2-oppilaiden oppimistulosten kapeneminen verrattuna S1-oppilaisiin on positiivinen kehitys. Tähän haasteeseen kiinnitetään kuitenkin edelleen erityistä huomiota muun muassa tukipalveluiden vahvistamisella ja opetuksen eriyttämisellä, jotta kieli- ja oppimiserot voidaan kaventaa.

Kokonaisuudessaan jatkamme systemaattista työtä opetuksen kehittämiseksi ja oppimispolkujen eheyttämiseksi, ottaen huomioon tarkastusvaliokunnan suositukset ja kehittämistarpeet.

Sivistyksen ja hyvinvoinnin toimiala / Svenska utskottet för fostran och utbildning

Utlåtande från svenska utskottet för fostran och utbildning över utvärderingsberättelsen för år 2024

I utvärderingsberättelsen för år 2024 har revisionsutskottet granskat bildnings- och välfärdssektorn med fokus på småbarnspedagogiska och utbildningstjänster samt på främjande av välfärd och hälsa.

Nedan behandlas iakttagelserna i utvärderingsberättelsen för år 2024 gällande resultatenheterna inom fostran och utbildning och ges svar på de frågor som revisionsutskottet ställt.

Sammanfattning av utvärderingsberättelsen – Bildningssektorn 2024

År 2024 fokuserade bildningssektorn på sparåtgärder samt anpassning av tjänster och personaldimensionering i enlighet med befolkningsutvecklingen. Servicenätet inom småbarnspedagogiken granskades, förskoleundervisningen centraliserades till staden och styrprocesserna för den privata småbarnspedagogiken uppdaterades. Integrationen av barn med utländsk bakgrund stöddes inom ramen för tillgängliga resurser.

Delaktigheten stärktes genom föräldramöten samt elev- och studerandeenkäter. Välfärdsarbetet bedrevs i nära samarbete med tredje sektorn och välfärdsområdet.

Inom sektorn identifierades behov av tydligare mål, målnivåer och ansvarsfördelning. Tidigare rekommendationer från revisionsutskottet har åtgärdats, men utskottet betonar fortsatt betydelsen av planmässighet, genomslagskraft och tydlig ansvarsfördelning i stadens välfärdsarbete.

Strategiska mål, svar:

- **3.1 Helhetsbetonat välbefinnande**

Revisionsutskottets utvärdering

Som åtgärd för att stödja helhetsbetonat välbefinnande har staden fastställt tillgängliga och jämställda tjänster. Den enda indikatorn som beskriver hur staden har uppfyllt målet är andelen barn som deltar i småbarnspedagogiska tjänster. Sambandet mellan målet och åtgärderna samt de indikatorer som beskriver hur målet har uppfyllts är oklart. Staden ska vidta även andra åtgärder för att stödja det helhetsbetonade välbefinnandet än de som riktas till att öka antalet barn som deltar i småbarnspedagogiken. (Utdrag ur utvärderingsberättelsen, s. 26)

Indikatorns utfall år 2024

Staden har tidigare mätt det helhetsbetonade välbefinnandet med ett sjuklighetsindex. Sjuklighetsindexet följs inte längre i hela landet, så stadens index är inte längre aktuellt. Staden har inte fastställt en ersättande mätare.

- **3.3 En enhetlig lärtig in i framtiden**

Revisionsutskottets utvärdering

Som åtgärder för att säkra en enhetlig lärtig har stadsfullmäktige (16.9.2024) fastställt godkännandet av projektplanen för A-flygeln i Kasavuori, godkännandet av den elevspecifika beräkningsmodellen som grund

för budgeteringen i stadsfullmäktige och godkännandet av projektplanen för den nya finskspråkiga förskolan/lågstadieskolan. (Utdrag ur utvärderingsberättelsen, s. 27)

Svar på revisionsutskottets utvärdering:

Vi tackar revisionsutskottet för utvärderingen och iakttagelserna gällande främjandet av en enhetlig lärtig.

Revisionsutskottet konstaterar att *"Resultaten i Grankulla översteg inte de landsomfattande medeltalen i nationella bedömningar (PISA 2022)."* I PISA-resultaten 2022 översteg dock flickorna vid Kasavuoren koulu det nationella medelvärdet både i läsförståelse och matematik, vilket visar att målet uppnåddes i detta avseende. Pojkarnas resultat låg under både skolans flickor och det nationella genomsnittet för pojkar, särskilt i läsförståelse. För att förbättra resultaten följer skolan systematiskt upp utvecklingen av läsförmågan uppdelad på kön i olika årskurser och ger riktat stöd omedelbart när utmaningar uppstår, med fokus på att stärka pojkarnas kunskaper och minska inlärningsskillnader.

Revisionsutskottet konstaterar att *"Det är inte möjligt att jämföra medeltalet av resultaten i de obligatoriska studentproven med målnivån eftersom resultatet hade beräknats enligt andra parametrar än målnivån."* I stadens strategi har målet för medelvärdet av de obligatoriska proven i studentexamen fastställts till över 4,5 på en skala 1–5. Den information som utbildningssektorn har tillgång till baseras dock på en skala 0–7 (L=7, E=6, M=5, C=4, B=3, A=2, I=0) och inkluderar även andra än obligatoriska prov. Målets skala är således inte direkt jämförbar med den tillgängliga informationen. I fortsättningen säkerställer man vid fastställandet av strategins indikatorer att den använda skalan motsvarar den tillgängliga informationen och att resultaten kan rapporteras på ett jämförbart sätt.

Revisionsutskottet konstaterar att *"Effekten av undervisningen kunde inte råda bot på ungdomsarbetslösheten eftersom nivån på ungdomsarbetslösheten i Grankulla var 7,2 procent år 2024."* Siffran visar att det fortfarande finns utmaningar med ungas sysselsättning. Esbo och Grankulla utgör ett gemensamt sysselsättningsområde där arbetslösheten bland under 30-åringar ökade med 23,6 % från året innan (april 2025). Även på andra håll i Nyland har ungdomsarbetslösheten ökat, vilket speglar en bredare regional utveckling. Däremot var aktiveringsgraden – det vill säga andelen arbetslösa inom sysselsättnings- och aktiveringstjänster – i sysselsättningsområdet Esbo–Grankulla i april 2025 högre än landets medelvärde, vilket visar på aktiva åtgärder för att stödja ungas sysselsättning. Grankulla arbetar i nära samarbete med olika aktörer för att utveckla ännu mer effektiva åtgärder för att främja ungas sysselsättning.

Revisionsutskottet konstaterar att *"Skillnaderna mellan S2-elevernans och S1-elevernans inlärningsresultat minskade. År 2024 var skillnaden 0,68 vitsordsenheter, medan den år 2023 var 0,91 vitsordsenheter."* Minskningen av skillnaden i inlärningsresultat mellan S2- och S1-elever är en positiv utveckling. Utmaningen fortsätter att uppmärksammas särskilt bland annat genom att stärka stödtjänsterna och differentiera undervisningen för att minska språk- och inlärningsskillnader.

Sammantaget fortsätter vi det systematiska arbetet med att utveckla undervisningen och skapa enhetliga lärtigar, med hänsyn till revisionsutskottets rekommendationer och identifierade utvecklingsbehov.

Sivistyksen ja hyvinvoinnin toimiala / Hyvinvointi- ja vapaa-aikavaliokunta

Hyvinvointi- ja vapaa-aikavaliokunnan vastineet, arviointikertomus vuodelta 2024

Vuoden 2024 arviointikertomuksessa tarkastusvaliokunta on ottanut arvioinnin kohteeksi sivistys- ja hyvinvointitoimen, painopistealueina varhaiskasvatus- ja opetuspalvelut, sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen.

Seuraavassa käsitellään vuoden 2024 arviointikertomuksen huomioita hyvinvointityön osalta ja vastataan tarkastusvaliokunnan esittämiin kysymyksiin.

Arviointikertomuksen koonti – Sivistystoimi 2024

Vuonna 2024 sivistystoimi keskittyi säästötoimiin, palveluiden ja henkilöstömitoitusten sopeuttamiseen väestökehityksen mukaisesti. Varhaiskasvatuksen palveluverkkoa tarkistettiin, esiopetus keskitettiin kaupungille ja yksityisen varhaiskasvatuksen ohjausprosesseja päivitettiin. Ulkomaalaistaustaisten lasten integraatiota tuettiin resurssien puitteissa.

Osallisuutta vahvistettiin vanhempien tilaisuuksilla sekä oppilas- ja opiskelijakyselyillä. Hyvinvointityötä tehtiin tiiviissä yhteistyössä kolmannen sektorin ja hyvinvointialueen kanssa.

Toimialalla tunnistettiin tarve selkeämmille tavoitteille, tavoitetasoille ja vastuiden määrittelylle. Tarkastusvaliokunnan aiempiin suosituksiin reagoitiin toimenpitein, mutta valiokunta korostaa edelleen suunnitelmallisuuden, vaikuttavuuden ja selkeän vastuunjaon merkitystä kaupungin hyvinvointityössä.

Vastaus tarkastusvaliokunnan huomioon kaupungin hyvinvointityöstä:

Sivistystoimi kiittää tarkastusvaliokuntaa rakentavasta palautteesta. Vuoden 2024 aikana on aloitettu työ tavoitteiden ja tavoitetasojen selkeyttämiseksi sekä vastuutahojen määrittelemiseksi osana toimialan kehittämistä ja strategiatyötä.

Hyvinvointityön suunnitelmallisuutta on vahvistettu tiivistämällä yhteistyötä hyvinvointialueen ja kolmannen sektorin kanssa, sekä kehittämällä tiedolla johtamista osana hyvinvointikertomuksen valmistelua. Vaikuttavuuden arvioinnin tueksi valitaan mittarit ja kehitetään seurantarakenteita. Työtä jatketaan systemaattisesti vuonna 2025.

Strategiset tavoitteet, vastineet:

- **3.1 Kokonaisvaltainen hyvinvointi**

Tarkastusvaliokunnan arvio

Kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin tukemiseksi kaupungissa on toimenpiteeksi määritetty saavutettavat ja tasapuoliset palvelut. Tavoitteen toteutumiseksi on määritetty mittarit vain varhaiskasvatuspalveluihin osallistumiselle. Tavoitteen ja toimenpiteiden sekä kirjattujen toteutumista kuvaavien mittarien välinen yhteys on epäselvä. Kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin tukemiseksi on tehtävä muitakin toimenpiteitä kuin varhaiskasvatuksen osallistumisasteen kasvattamiseen kohdistetut toimenpiteet. (Ote arviointikertomuksesta, s. 26)

Vastaus tarkastusvaliokunnan arvioon:

Kiitämme tarkastusvaliokuntaa huomiosta. Väestön sairastavuusindeksin poistuttua valtakunnallisesta seurannasta, sen tilalle on otettu käyttöön THL:n kehittämä kansallinen terveysindeksi, joka yhdistää sairastavuus- ja työkyvyttömyystietoa sekä osaindikaattoreita eri sairausryhmittäin. Tämä tarjoaa ajantasaisemman ja laajemman kuvan väestön hyvinvoinnista.

Tunnistamme tarpeen kehittää mittaristoa edelleen. Kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin mittaaminen edellyttää useita, toisiaan täydentäviä mittareita – varhaiskasvatuksen osallistumisaste ei yksin riitä kuvaamaan tavoitteen toteutumista.

Uudessa hyvinvointisuunnitelmassa mittareiden valintaan kiinnitetään erityistä huomiota. Tavoitteena on määritellä selkeät, tarkoituksenmukaiset ja vaikuttavuutta kuvaavat mittarit, jotka tukevat tiedolla johtamista ja strategisten tavoitteiden seurantaa.

- **3.2 HYTE-työ**

Tarkastusvaliokunnan arvio

Toimenpiteitä HYTE-työlle on osoitettu kaiken ikäisten ehkäisevään päihdetyöhön, hyvinvointialueen väliseen yhteistyöhön, liikumis- ja liikuntapaikkasuunnitelmien eteenpäin viemiseen, turvalliseen oppimisympäristöön, mielenterveysongelmien ennaltaehkäisyyn ja hyvinvointiopetukseen. Toimenpiteiden vaikutuksia ja toteutumista on arvioitu ja seurattu erinäisten mittarien avulla. Toimenpiteistä vain matalan kynnyksen liikuntapaikkojen toteuttaminen oli perustellusti saatu tehtyä (Samiksen monitoimikenttä, pujottelurinteen lastenrinne). Muiden HYTE-työn toimenpiteiden toteuttamisessa oli vaihtelua ja ei todennettuja vaikutuksia. (Ote arviointikertomuksesta, s. 26)

Vastaus tarkastusvaliokunnan arvioon:

TEA-viisarin tulokset tarjoavat arvokasta tietoa toimenpiteiden vaikutuksista, mutta tunnistamme, että osa mittarin sisällöstä vaatii paikallisesti lisäselvitystä ja yhteistä tulkintaa. Vuoden 2025 aikana vastausprosessia on kehitetty siten, että kaupungin HYTE-asiantuntija on mukana vastaamisessa yhdessä toimialojen kanssa. Tämä on lisännyt vastausten yhtenäisyyttä ja tarkkuutta.

Useat kysymykset ovat vaatineet taustoitusta vastaajille. Esimerkiksi perusopetuksessa järjestetään syksyllä 2025 työpaja, jossa valmistellaan vastaukset lokakuun tiedonkeruuseen yhteisesti. Tavoitteena on parantaa vastausten laatua ja lisätä tiedon hyödyntämistä kehittämistyössä.

On myös huomioitava, että kulttuuripalvelujen osalta kaikki TEA-viisarin kysymykset eivät sovellu suoraan kulttuurityön käytäntöihin, mikä voi vaikuttaa pistemääriin. Tästä huolimatta mittarin tuloksia käytetään toiminnan kehittämisen tukena.

Toinen vaikutusten mittari, asiakaskyselyn palvelutyytyväisyys, on saavuttanut tavoitteen, eli keskiarvotason vähintään täyttävän tuloksen.

Vuodelle 2026 TEA-viisarin tulosten kehittämiskohteita sekä kunnalle lisäarvoa tuottavia indikaattoreita tullaan sisällyttämään toimialan strategisiin toimenpiteisiin sekä esimerkiksi koulujen lukuvuosisuunnitelmiin. Tavoitteena on vahvistaa mittarin roolia osana tiedolla johtamista ja toiminnan kehittämistä.

- **3.3 Eheä oppimispolku tulevaisuuteen**

Tarkastusvaliokunnan arvio

Toimenpiteiksi eheän oppimispolun toteutumiseksi on määritetty Kasavuoren A-Siiven uudisrakennuksen hankesuunnitelman hyväksyntä kaupunginvaltuustossa (16.9.2024), yhdenvertaisten oppilaskohtaisten budjettien laskentamallin hyväksyntä kunnanvaltuustossa ja uuden suomenkielisen esiopetuksen/alakoulun hankesuunnitelman hyväksyminen. (Ote arviointikertomuksesta, s. 27)

Vastaus tarkastusvaliokunnan arvioon:

Kiitämme tarkastusvaliokuntaa arvioinnista ja huomiosta eheän oppimispolun edistämiseen liittyen.

Nuorisotyöttömyyden osalta 7,2 %:n taso vuonna 2024 osoittaa, että haasteita nuorten työllistymisessä on edelleen. Toimimme yhteistyössä eri toimijoiden kanssa kehittääksemme entistä vaikuttavampia toimenpiteitä nuorten työllistymisen edistämiseksi.

S2-oppilaiden oppimistulosten kapeneminen verrattuna S1-oppilaisiin on positiivinen kehitys. Tähän haasteeseen kiinnitetään kuitenkin edelleen erityistä huomiota muun muassa tukipalveluiden vahvistamisella ja opetuksen eriyttämisellä, jotta kieli- ja oppimiserot voidaan kaventaa.

Kokonaisuudessaan jatkamme systemaattista työtä opetuksen kehittämiseksi ja oppimispolkujen eheyttämiseksi, ottaen huomioon tarkastusvaliokunnan suositukset ja kehittämistarpeet

Yleishallinto

Talouden tavoitteet

Yleishallinnon toimialalla talouden tavoitteet saavutettiin.

Kaupunkistrategian 2023–30 tavoitteiden toteutuminen vuonna 2024

Resurssiviisaan toiminnan kaupunki

1.1. Kestävä ja terve kuntatalous

Kuntataloutta koskeva tarkastusvaliokunnan arvio on oikea.

1.2. Henkilöstön hyvinvointi ja osaaminen

Tarkastusvaliokunnan arvio henkilöstön hyvinvointia ja osaamista koskevien numeeristen mittareiden toteutumisesta on oikea.

Tarkastusvaliokunta toteaa arviointikertomuksessaan, että henkilöstön hyvinvointia tukeviin toimenpiteisiin tulee panostaa.

Henkilöstökokemusta mittaavan NPS:n tulos on hyvällä tasolla, mutta strategiakauden tavoitteeseen pääsemiseksi se on alhainen. Tarkastusvaliokunta pitää tärkeänä, että henkilöstökyselyihin osallistutaan, jotta saadaan mahdollisimman tarkka kuva mitattavasta tuloksesta.

Yleishallinnossa pyritään jatkossa entistä enemmän kannustamaan vastamaan henkilöstökyselyihin.

Kuntalainen keskiössä

3.4. Avoin Grani

Tarkastusvaliokunnan arvion mukaan Kuntalainen keskiössä -teeman tavoitteet, vuodelle 2024 päätetyt toimenpiteet ja strategiakaudelle osoitetut mittarit eivät ole linjassa. Tämän vuoksi tarkastusvaliokunta on arvioinut, että tavoitteita ole saatu teeman osalta toteutettua. Tarkastusvaliokunta peräänkuuluttaa tulevassa strategiassa selkiytettävän sitä, mihin sunnaan halutaan mennä, millä toimenpiteillä ja miten vaikuttavuutta mitataan.

Yleishallinnon toimialan käsityksen mukaan Avoimen Granin alle valittuja strategisia toimenpiteitä on kuitenkin toteutettu varsin hyvin. Osallisuusohjelma hyväksyttiin, tiedolla johtamisen työkalun, Power BI otettiin käyttöön. Matalan kynnyksen toimintaa olisi voinut järjestää enemmänkin yhteistyössä muiden toimialojen kanssa. Verkkosivujen käyttäjäkyselyn tavoitetta ei aivan saavutettu. Strategian alkuperäisissä, vuonna 2022 hyväksytyissä mittareissa olleesta asukaskyselystä luovuttiin kustannu- vertailtavuussyistä.

6.1.Yleishallinto, riskienhallinta ja turvallisuus

Tarkastusvaliokunnan mukaan vuonna 2024 yleishallinnon toiminnan haasteeksi tunnistettiin henkilöstö- ja palkkapalveluiden resurssipula. Myös tietohallinnossa oli resurssintä- ja rekrytointivaikeuksia. Kaupungin HR-järjestelmän (Sarastia) käyttö oli edelleen haastavaa ja kustannukset odotettua suurempia.

Resurssipulaa voidaan tarkastella talouden, osaamisen sekä rakenteellisten muutosten näkökulmista. Kaupungin taloustilanne ei mahdollistane resurssilisäyksiä. Yhtenä ratkaisuna riskienhallinnan parantamiseksi on syksyllä 2024 päätetty tuotantotapaselvitysten käynnistämisestä. HR:n palkkapalvelut (Palkanmaksu) ja IT-palvelut kuuluvat tuotantotapaselvitysten piiriin.

HR-palveluiden tuotantotapaselvityksen yhteydessä selvitetään mahdollisuutta palkkapalvelun ulkoistamiseen, mikä toteutuessaan minimoisi palkanmaksuun liittyvää riskiä. Kokonaisuutta tullaan tarkastelemaan koko HR-palveluiden tuottamisen näkökulmista. Myös Sarastia-järjestelmän käytettävyys ja vaihtaminen ovat tarkastelussa vuoden 2026 aikana.

IT-palvelut ovat myös käynnistäneet tuotantotapaselvityksen kesällä 2025. Sen yhteydessä tarkastellaan, mitä toimintoja on järkevää tehdä itse ja mitä mahdollisesti ulkoistaa riskien minimoimiseksi. IT-palveluihin on saatu rekrytointien kautta uutta osaamista vuoden 2025 aikana.

Tarkoituksena on saada henkilöstösuunnittelussa 2026 (TA26) vapautuvan vakanssin nimikemuutoksella uusi tehtävä, jossa voidaan yhdistää turvallisuus-, valmius-, riskienhallinta-, ja työturvallisuusteemat. Prosessien systemaattista kuvaamista on jatkettu ja suuri osa tulosalueiden kuvauksista alkaa olla valmiina. Kaksikielisyysohjelman päivittäminen on yksi strategia 2026- välituloksista vuodelle 2026.